

13.2 RS förslag: Strategi för Svensk idrotts framtid

Förslag:

RS föreslår att RF-stämman beslutar

- att** ställa sig bakom det strategiska dokumentet enligt **bilaga 1**, att läggas till grund för en övergripande strategisk plan för svensk idrotts framtid att föreläggas RF-stämman 2017 för beslut; och
- att** anta RS förslag om ändring av 1 kap. RF:s stadgar om en ny verksamhetsidé för idrottsrörelsen enligt **bilaga 2**; samt
- att** inriktningen i det strategiska dokumentet ska ligga till grund för verksamhetsinriktningen 2016-17 och kommande verksamhetsinriktningar fram till 2025.

v1.0

Bakgrund

På RF-stämman 2013 lade RS ett förslag om att inleda en strategisk diskussion om hur idrottsrörelsen ska utveckla verksamheten med den ideella föreningen som grund och stärka föreningarna så att de även i framtiden kan utgöra den plattform som både idrottsrörelsen och samhället behöver.

Ansatsen var att föra en självkritisk, öppen och konstruktiv diskussion som skulle involvera hela rörelsen och syfta till svar på frågan hur vi tillsammans, som en enad idrottsrörelse, ska, vill och kan möta framtiden. Bakgrunden till detta var konstaterandet att idrottsrörelsen, liksom andra aktörer, står inför stora utmaningar när det gäller att möta samhällets och omvärldens förändringar samt människors högt ställda förväntningar på en modern idrottsorganisation. Sv Fotbollförbundet och Sv Bandyförbundet lade också fram en gemensam motion i samma riktning som besvarades i och med att RF-stämman beslutade enligt RS förslag att ett strategiarbete skulle genomföras.

RF-stämman beslutade:

att uppdra till RS att genomföra ett strategiarbete om svensk idrotts framtida förutsättningar, i enlighet med vad som beskrivs i RS föreliggande förslag;

att uppdra till RS att utifrån strategiarbetets resultat till stämman 2015 lägga ett förslag till strategisk plan för att möta framtidens utmaningar;

att strategiarbetet också ligger till grund för de långsiktiga målen för RF:s arbete till 2020 och

att arbetet genomförs i nära samarbete med SF i syfte att utveckla och förnya föreningarna;

Process

Arbetet har lagts upp så att SF involverats och processen har flyttats fram genom ett stort antal dialoger med ledningen inom samtliga specialidrottsförbund och distriktsidrottsförbund. RS har utgjort styrgrupp för arbetet och har behandlat strategiarbetet på samtliga möten sedan RF-stämman 2013.

En stark idrottsgemensam strategi för framtiden är helt beroende av, och behöver vila på, de strategiska diskussioner som förs i varje SF. En viktig del i arbetet har varit att beskriva vad idrottsrörelsen är och står för idag. RF har därför djupintervjuat ett antal SF i olika storlek och förutsättningar för att identifiera framgångsfaktorer och utmaningar.

Stor vikt har också lagts vid att uppdatera och fördjupa kunskaperna om samtiden och omvärlden med sikte på framtiden genom en analys av trender och förändringar i samhället i stort. Denna fördjupning, gjord av analysföretaget United Minds, har byggt vidare på det motsvarande arbete som gjordes inom ramen för idéprojektet Framtidens IF och studiematerialet *Framtidens IF – vansinnigt viktiga vägval*. Till detta ska läggas en kvalitativ analys av det idrottspolitiska landskapets förändringar.

Inför Riksidrottsforum (RIF) i Gävle i november 2014 togs ett arbetsunderlag fram som syftade till att ge ett brett underlag för diskussionen om idrottsrörelsen i framtiden. I arbetsunderlaget finns mycket av de fakta som tagits fram och de övergripande och gemensamma utmaningar som identifierats under processen. Ur detta bakgrunds- och analysmaterial urskildes sedan fyra förslag till strategiska områden för idrottsrörelsen att arbeta med de närmaste åren:

- Föreningsidén utmanas
- Vår värdegrund - att leva som vi lär
- Hälsotrenden ger oss möjligheter
- Idrottsrörelsen gör Sverige starkare

På RIF diskuterades och stämdes dessa strategiska områden av. Slutsatserna av samtalen är att idrottsrörelsen är överens om att dessa fyra områden har stor strategisk betydelse för Svensk idrott de kommande åren.

Vision, värdegrund och verksamhetsidé

”Svensk Idrott världens bästa” är idrottsrörelsens gemensamma vision som beslutades på stämman 2009. Samtidigt antogs idrottsrörelsens gemensamma värdegrund. *Glädje och gemenskap, demokrati och delaktighet, allas rätt att vara med samt rent spel*. Tidigt i processen utifrån dialoger med SF, drogs slutsatsen att den visionen och värdegrunden är och kommer att vara relevanta för idrottsrörelsen även i framtiden och ska ligga fast. Däremot behöver idrottsrörelsens verksamhetsidé förnyas och ett arbete med detta har gjorts.

Remissförfarande

Efter avstämningen på Riksidrottsforum utarbetades ett remissunderlag grundat på hela strategiarbetet, vilket skickades till SF och DF den 19 december med svarstid till den 15 februari. Remissunderlaget innehöll förslag på strategiska områden, en ny verksamhetsidé samt en ny struktur för idrottsrörelsens grundläggande styrdokument, policys och riktlinjer. 38 SF och 10 DF svarade på remissen.

Den sammantagna bilden grundat på remissvaren är att de allra flesta SF är nöjda med processen och underlagen som tagits fram. En övervägande majoritet ställer sig bakom de strategiska områdena och det nya förslaget till verksamhetsidé. Ett fåtal SF har förslag på nya skrivningar.

De allra flesta menar att värdegrunden är en av idrottsrörelsens främsta styrkor och är ett viktigt område att arbeta med.

Ett flertal lyfter också vikten att tydligare kommunicera idrotten som samhällsbyggare och att idrottsrörelsen behöver stärka opinions- och kommunikationsarbetet. Några är tveksamma till begreppet ”samhällsbyggare”.

När det gäller området ”Föreningen som navet i idrottsrörelsen” pekar remissvaren i olika riktning. Samtliga SF som skrivit specifikt om detta område anser dock att det är ett viktigt strategiskt område att arbeta med.

Ett antal förbund poängterar att det är viktigt att framhålla föreningen som grund, medan några tycker att engagemanget och aktiviteterna är det viktiga, inte medlemskapet i föreningen. Flera förbund pekar på att idrottsrörelsen ska vara öppen för samverkan med andra aktörer. Några vill tydliggöra bodelning mellan förening och företag och diskutera förhållningssätt till privata aktörer. Någon vill öppna upp för andra associationsformer som en del av idrottsrörelsen.

De allra flesta ställer sig uttryckligen bakom att dela upp idrottsrörelsens grund- och styrdokument i tre delar: idrotten är, idrotten ska och idrotten vill.

Remissen innehöll också en modell för att beskriva en positionsförflyttning för idrottsrörelsen utifrån de två begreppen *förtroende* och *attraktionskraft*. Av de som kommenterat detta ställer sig några sig bakom modellen medan ett flertal anser att den är svår att använda för att mäta förflyttning.

RS bedömning

Samtal och slutsatser från hela strategiprocessen ligger till grund för RF:s förslag och remissvaren har ägnats stor vikt i arbetet. Eftersom strategiarbetet inte har varit en traditionell utredning var remissunderlaget inte heller utformat som en traditionell remiss. Några tydliga slutsatser går dock att dra utifrån processen och remissvaren.

1. De utpekade strategiska områdena bör prioriteras i idrottsrörelsens arbete fram till 2025. RF:s och SISU Idrottsutbildarnas arbete med stöd till SF och IF bör riktas in mot dessa områden. Det är också avgörande att SF lägger fokus på dessa områden i sin verksamhet.

2. Det är tydligt att olika förbund definierar idrottsrörelsen på olika sätt och har olika synsätt på samverkan med andra aktörer. För att kunna förhålla oss till andra behöver vi veta vilka vi är. Alltså ha en samsyn om vad idrottsrörelsen är och fastställa en gemensam definition. Det behövs fortsatta diskussioner inom rörelsen kring idrottsrörelsens särart, samverkan med andra aktörer och synen på föreningen och medlemskapet.
3. En förnyad och förtydligad verksamhetsidé som inkluderar idrottsrörelsens särart och ett livslångt idrottande är en konsekvens av strategidiskussionerna och viktig för att tydliggöra idrottsrörelsens identitet.
4. Idrottsrörelsen behöver än mer synliggöra idrottens egenvärde och samhällsnyttan som en effekt.

Utifrån processen och remissvaren bedömer RS att idrottsrörelsen behöver ha gemensamma övergripande mål att sträva mot. I uppdraget från RF-stämman 2015 angavs att strategiarbetet skulle ligga till grund för långsiktiga mål till 2020. I diskussioner med SF framhålls att ett förändringsarbete måste få ta tid att förankra och kräver också tid för att få genomslag. Fem år är en allt för kort tidsperiod för att uppnå en förändring och därför sätts de övergripande målen istället till 2025.

RS lägger fram ett förslag på ett strategiskt dokument innehållande en ny verksamhetsidé, prioriterade strategiska områden och övergripande mål för idrottsrörelsen. Detta är alltså inte en färdig strategisk plan vilket beslutet från RF-stämman uppdrog till RS att ta fram. Anledningen är att idrottsrörelsen som ett första steg, behöver vara överens om de prioriterade områdena och långsiktiga målen, för att i nästa steg, förändra och rikta in verksamheten mot dessa. En övergripande strategisk plan kommer därför att färdigställas till RF-stämman 2017 med utgångspunkt i dokumentet. Det strategiska dokumentet ligger också till grund för verksamhetsinriktningen 2016-17 samt följande verksamhetsinriktningar fram till 2025.

Bilagor:

1. RS Förslag: Strategidokument för idrottsrörelsen.
2. Förslag till ny verksamhetsidé ändring i RF:s stadgar.

Strategidokument för idrottsrörelsen

Detta strategidokument utgör grunden för idrottsrörelsens fortsatta strategiska arbete fram till 2025. Dokumentet är sammanställt utifrån den process som RF i nära samverkan med SF och DF lett mellan 2013 och 2015. I dokumentet finns en förnyad verksamhetsidé och fyra prioriterade strategiska områden. Inom varje strategiskt område finns övergripande mål fastställda. Dessa mål anger riktningen som idrottsrörelsen behöver arbeta i för att idrottsrörelsen ska stå stark även i framtiden. De anger riktningen mot visionen ”Svensk idrott världens bästa”.

En gemensam strategi för framtiden är helt beroende av att varje SF för strategiska diskussioner inom sina respektive förbund. SF behöver bryta ned målen och göra dem relevanta för sin verksamhet. RF kan bidra med kunskap och stöd men varje SF behöver anpassa detta dokument och arbeta med det utifrån sin unika situation.

Definition av idrottsrörelsen

Idrottsrörelsen definieras som alla förbund anslutna till Riksidrottsförbundet och deras medlemsföreningar. Till Idrottsrörelsen hör också stödorganisationerna, vilka är RF och dess distriktförbund som stödjer, leder och företräder idrottsrörelsen, SISU Idrottsutbildarna som utbildar och bildar idrottsrörelsen, Sverige Olympiska kommitté och Sveriges Paralympiska Kommitté som förbereder och leder det svenska deltagandet i olympiska respektive paralympiska spel. Idrotts-AB organiseras inom idrottsrörelsen men har inte rösträtt inom idrottsrörelsens demokratiska system. Samlingsnamnet Svensk Idrott används synonymt med begreppet idrottsrörelsen.

Samhällsförändringar utmanar idrottsrörelsen

Som grund i idrottsrörelsens strategiarbete gjordes en analys av trender och förändringar i samhället i stort. I den belystes några övergripande förändringar som redan idag påverkar idrottsrörelsen och kommer att förändra förutsättningarna för föreningslivet än mer i framtiden. Tre av de mest avgörande förändringarna är globaliseringen, urbaniseringen och digitaliseringen vilka idrottsrörelsen behöver förhålla sig till och anpassa verksamheten efter.

Sveriges befolkning är och kommer att bli mer heterogen ur flera olika perspektiv. Vi har ett samhälle med större skillnader än tidigare. Globaliseringen har bidragit till att människor flyttar, reser och hämtar influenser från olika delar av världen. Digitaliseringen har bland annat inneburit helt nya kommunikationsmönster att vi har ökade möjligheter att utveckla våra individuella intressen. Ett mer heterogent samhälle ger både positiva effekter och utmaningar för samhället och för idrottsrörelsen.

Vi får ett öppnare och mer blandat samhälle, människor ges möjligheter att utveckla egna lösningar och söka sina egna intressen. Vi får möjlighet att skapa och entreprenörskap premieras i större utsträckning.

Utmaningarna med ett mer heterogent samhälle är betydande. Olika typer av ekonomiska svårigheter orsakade av t ex sjukdom, arbetslöshet eller skilsmässor bidrar till att klyftorna mellan de som har det allra bäst och de som har det allra sämst i samhället växer. Andra bidragande orsaker till ett mer heterogent samhälle är Sveriges snabba urbaniseringstakt och ökade flyktingströmmar som innebär att förutsättningarna ser olika ut i olika delar av landet samt att andelen av befolkningen som inte är födda i Sveriges har ökat.

Framtidens idrottsrörelse måste förhålla sig till det faktum att Sverige inte är ett lika homogent land längre som när idrottsrörelsen växte fram. Vikten av inkludering både värderingsmässigt och i praktiken ökar.

För att kunna tillgodose och inkludera alla människor oavsett bakgrund och ekonomiska förutsättningar kommer det att krävas förändringar i både synsätt och i organisering. Det handlar till exempel om kommunikation, administration, aktiviteter och synen på ledarskap och styrelsearbete.

I **bilaga** finns en sammanställning av ytterligare samhällstrender som påverkar förutsättningarna för idrottsrörelsen.

En förnyad verksamhetsidé för idrottsrörelsen

En verksamhetsidé beskriver en organisations uppdrag. Den ska svara på frågorna om varför organisationen finns till, vilka den riktar sig till, vad som gör den unik och vad den bidrar med.

I såväl RF:s stadgar som i det gemensamma idéprogrammet Idrotten vill, är det idag otydligt vad idrottsrörelsens verksamhetsidé är och vad den innebär. I stadgarna är det som idag beskrivs som verksamhetsidén snarare en definition av vad idrott är och består av samt hur idrottsrörelsen organiserar idrottsverksamheten. Därför har sedan 1995 följande formulering ur Idrotten vill fått tjäna som verksamhetsidé.

Vi vill på alla nivåer bedriva vår idrott så att den utvecklar människor positivt såväl fysiskt och psykiskt som socialt och kulturellt.

Under strategiprocessen konstaterades tidigt att idrottsrörelsens verksamhetsidé behöver förnyas och förtydligas för att stärka idrottsrörelsens identitet och beskriva vad idrottsrörelsen står för idag. Även om aktiviteterna och engagemanget är det som driver idrottsrörelsen, är det föreningen som grundstruktur, samt kopplingen mellan bredd och elitidrott som gör idrottsrörelsen unik gentemot andra aktörer som erbjuder idrottsverksamhet. Det behöver framgå i verksamhetsidén.

Tydliggörande av idrottsrörelsens särart gentemot andra aktörer

I dag ser samhället och idrottsrörelsen helt annorlunda ut än när verksamhetsidén en gång formulerades. Det ställs som ovan nämnt, helt andra krav på idrottsrörelsen.

Marknadslogiken har de senaste åren tagit sig in i beteende och språkbruk inom de flesta samhällssektorer i en betydligt högre grad än tidigare. Det gäller även inom den ideella sektorn. Under processen med strategiarbetet har RF kallat detta fenomen för logikkrockar eller logikmöten. Föreningar och företag tenderar att blandas samman och gränser suddas ut.

Det är idag inte givet att politiker, myndigheter, media eller allmänhet har kunskap om skillnaden mellan en ideell förening och ett företag. En av riskerna med det är att det offentliga stödet till ideella idrottsföreningar kan komma att ifrågasättas till följd av att bidragsgivare inte ser betydelsen och samhällsnyttan av föreningsidrotten jämfört med de privata initiativen.

Detta ställer krav på att idrottsrörelsen är tydlig med vad den är och vad den står för. Det är viktigt att tydliggöra skillnaderna mellan företag och ideell förening. Samtidigt måste vi möjliggöra för att den förhållandevis begränsade del av tävlingsidrotten som lever under kommersiella villkor, ska kunna utvecklas i en bättre lämpad associationsform, inom idrottsrörelsen, det vill säga i ett IdrottsAB.

IdrottsAB innebär att en förening upplåter sin *tävlingsverksamhet* till ett aktiebolag. Det är ett sätt att bodela mellan den ideella föreningen och den verksamhet som lämpar sig bättre i bolagsform. IdrottsAB organiseras inom idrottsrörelsen men har inte rösträtt inom det demokratiska systemet.

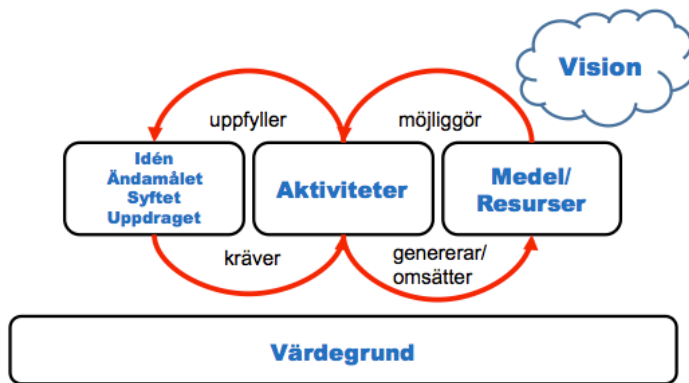
Bolagsformen är reglerad i RF:s stadgar genom det så kallade upplåtelseavtalet. I upplåtelseavtalet mellan föreningen och IdrottsAB anges villkor som måste följas, bland annat att:

- IdrottsAB följer RF:s och SF:s gällande stadgar samt SF:s tävlingsregler
- varje idrottsutövare i IdrottsAB ska vara medlem i den förening som upplåtit delar av den idrottsliga verksamheten till bolaget
- IdrottsAB inte får upplåta tävlingsrätten till tredje part
- tävlingsrätten ska återgå till föreningen om IdrottsAB försätts i konkurs eller träder i likvidation
- IdrottsAB på begäran av Riksidrottsnämnden ska lämna yttrande, upplysningar och handlingar om bolagets idrottsliga verksamhet.

Föreningar och förbund måste också kunna tjäna pengar för att finansiera sin verksamhet. Denna finansieringsverksamhet kan bedrivas i bolagsform, men bolaget är då inte en del av idrottsrörelsen. Idrott som erbjuds i privata bolag av aktörer med andra ändamål, till exempel privata akademier eller gym med syfte att gå med vinst, är inte heller en del av idrottsrörelsen, även om idrottsrörelsen kan samverka med dem.

Antingen bedrivs en verksamhet i en ideell förening, med de för- och nackdelar som det innebär, eller så drivs den i ett bolag med bolagets för- och nackdelar. Man kan så säga inte både ha kakan och äta den. För idrottsrörelsen är det självklart att den ideella föreningen ska få samhällsstöd medan bolag inte ska få det.

Idrottsrörelsens verksamhetsidé behöver tydliggöra att det är föreningen som organisationsform och den demokratiska uppbyggnaden samt kopplingen mellan bredd och elitidrott som utgör grundstrukturen inom den samlade idrottsrörelsen.

Figur 1. Denna modell illustrerar förhållandet mellan verksamhetsidé, vision och värdegrund i relation till det idrottsrörelsen gör (aktiviteter), som omsätter pengar för att uppfylla och uppnå ändamålet.

En förnyad syn på livslång idrott

Under strategiprocessen har det framkommit att ett viktigt område att utveckla för framtidens idrottsrörelse är det livslånga idrottandet. Idrottsrörelsen vill att fler ska hålla på längre och att det ska vara naturligt att idrotta i en förening oavsett ålder eller ambitionsnivå. Människor ska inte vara hänvisade till egen motion eller privata alternativ för att träna, utan ska kunna idrotta inom idrottsrörelsen hela livet om de så vill.

Idrottsföreningens grundläggande roll och synen på livslång idrott tydliggjordes i det förslaget till en förnyad verksamhetsidé som formulerades i remissunderlaget enligt nedan:

Vi bedriver vår idrott för alla som vill ha roligt, må bra och testa gränser under hela livet, på egen hand och tillsammans med andra i föreningar och förbund.

De allra flesta SF som svarade på remissen ställde sig bakom verksamhetsidén. Några förbund hade förslag på nya formuleringar. Utifrån de synpunkter som framkommit är förslaget på en ny verksamhetsidé något omformulerad jämfört med remissunderlaget. Förslaget lyder:

Vi bedriver idrott i föreningar för att ha roligt, må bra och utvecklas under hela livet.

En förnyad verksamhetsidé kräver förändring av RF:s stadgar. Se **bilaga 2**.

Strategiska områden för idrottsrörelsen att prioritera till 2025

I remissunderlaget för strategiarbetet formulerades tre strategiska områden som är viktiga för idrottsrörelsen att prioritera fram till 2025. Ett fjärde område, *Idrottsrörelsen gör Sverige starkare*, beskrevs som en effekt av ett framgångsrikt arbete med dessa tre områden. I princip samtliga förbund som svarat på remissen anser att dessa fyra områden är viktiga för idrottsrörelsen att prioritera för framtiden. Dokumentet baseras därför på dessa strategiska områden.

- Livslångt idrottande
- Idrottens värdegrund är vår styrka
- Idrott i förening
- Idrotten gör Sverige starkare

För att leda idrottsrörelsen i en gemensam riktning behöver det finnas gemensamma mål. Därför anges övergripande mål för idrottsrörelsen inom varje strategiskt område.

I uppdraget från RF-stämman 2015 angavs att strategiarbetet skulle ligga till grund för långsiktiga mål för RF:s arbete till 2020. I diskussioner med SF är det tydligt att det bör vara ett långsiktigt arbete som behöver ta tid för att förankra och få genomslag. Fem år är en för kort tidsperiod för dessa mål och därför sätts de övergripande målen till 2025.

Definition av idrottsrörelsens övergripande mål

De övergripande målen är en konkretisering av verksamhetsidén (uppdraget) som skall hjälpa idrottsrörelsen att tillsammans prioritera den verksamhet som tar den i riktning mot visionen, Svensk idrott världens bästa.

De övergripande målen sätter riktningen, men anger inte hur verksamheten ska bedrivas. De är inte till för att mätas i absoluta termer utan de bryts ner i tvååriga verksamhetsinriktningar med tvååriga så kallade långsiktiga mål. Dessa mål ska vara mätbara och följs upp.

Att använda övergripande mål är en metod för att hitta ett begripligt sätt att beskriva hur idrottsrörelsen ska arbeta i en gemensam riktning fram till 2025. Målen ska ge en helhetsbild av hur idrottsrörelsen gemensamt möter framtidens utmaningar i en enad idrottsrörelse och som en modern idrottsorganisation. Ofrånkomligen går de övergripande målen in i varandra, det ena målet förutsätter det andra.

Figur 2 – Verksamhetsstyrningsmodell: Svensk idrott - världens bästa, är den vision som idrottsrörelsen strävar mot. Verksamhetsidén är uppdraget. De övergripande målen mot 2025 är en konkretisering av uppdraget. En strategisk plan mot 2025 tas fram för beslut av RF-stämman 2017. Vart annat år beslutar RF-stämman om en verksamhetsinriktning med tvååriga långsiktiga mål i riktning mot de övergripande målen. Dessa bryts ned i ettåriga verksamhetsplaner för RF och SISU.

Strategiskt område: Livslångt idrottande

SF har under processen varit tydliga med att öka möjligheten till idrott under hela livet inom föreningen är ett viktigt område för idrottsrörelsen att arbeta med. Det finns en ambition att erbjuda något för alla åldrar och andra grupper än de som traditionellt kommit till idrottsföreningen. Många SF gör det redan idag och flera funderar på hur verksamheten kan breddas.

I strategiarbetets inledande omvärldsanalys konstaterades att hälsotrenden ger idrottsrörelsen möjligheter. Fler ungdomar och vuxna utmanar sig själva inom traditionella idrotter på motionsnivå men deltar också i tävlingar. Motionslopp för exempelvis löpning, cykel och längdskidor slår deltagarrekor och nya former för motionsidrott utvecklas varje år. Idrottsrörelsen har stora möjligheter att dra nytta av det explosionsartade intresset.

Samtidigt som det pågår en hälsoboost har vi ökande hälsoklyftor mellan olika socioekonomiska grupper i samhället. Forskare menar att stillasittandet idag är en av våra största hälsorisker.

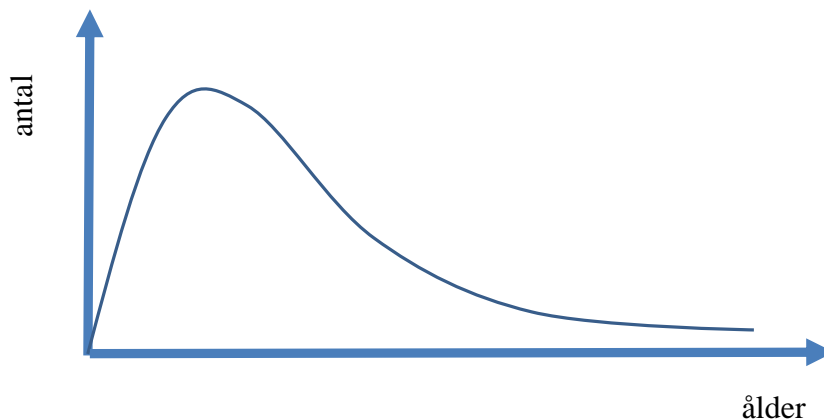
Utifrån detta konstateras att det finns möjligheter för idrottsrörelsen idag att attrahera grupper av människor som vill idrotta för att må bra och som vill utmana sig själva utan

ambition att nå den yppersta eliten.

Hur ser det ut idag

Vuxna och äldre har alltid varit välkomna inom idrottsrörelsen. 75 procent av föreningarna i Sverige uppger att de organiserar breddidrott för vuxna och 85 procent av föreningarna bedriver barn – och ungdomsverksamhet. Bara var femte förening bedriver vad de själva definierar som elitverksamhet.

Samtidigt är mängden medlemmar inom bredd- och motionsverksamheten för ungdomar, vuxna och äldre relativt sett liten. Sammanfattat skulle en kurva som en funktion av antal medlemmar och ålder på dessa i idrottsrörelsen kunna ritas som nedan. När (vid vilken ålder) puckeln är som högst skiljer sig mellan olika idrottsgrenar och SF, men få är de SF och föreningar som lyckas hålla medlemsantalet på en hög nivå också med stigande ålder hos medlemmarna. Särskilt känslig vet vi att situationen är någonstans i mitten till slutet av tonåren men det finns tendenser till att avhoppet till andra alternativ inträffar allt tidigare. Det finns också grupper som idrottsrörelsen har svårt att engagera inom barn- och ungdomsidrotten, till exempel flickor med utländsk bakgrund.

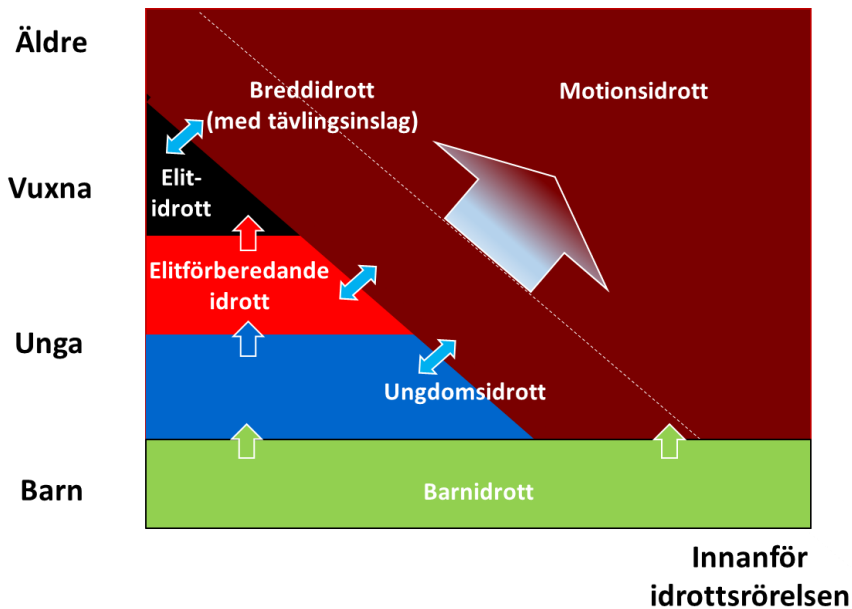
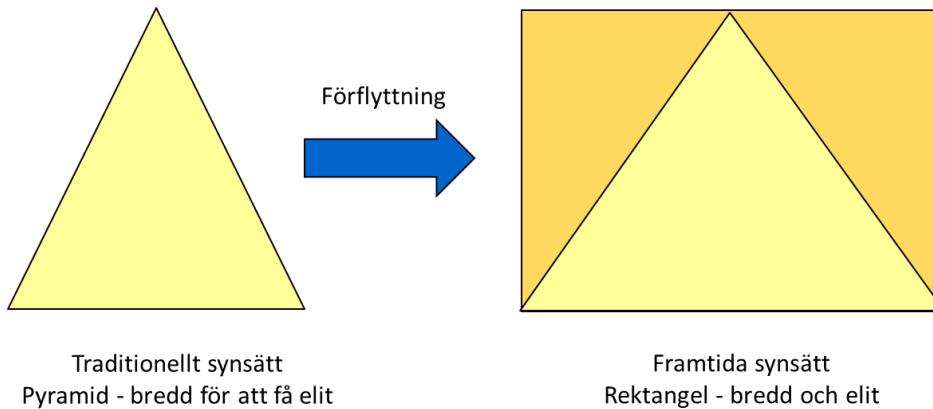
Figur 3. Antal medlemmar i idrottsrörelsen i olika åldrar kan beskrivas som en graf där antalet är som störst inom barnidrotten och planar ut ju äldre medlemmarna blir. Var puckeln är som högst varierar beroende på idrott.

I en idrottsrörelse som vill finnas till för människors livslånga idrottande behöver denna bild förändras. Ska vi trovärdigt kunna stå upp för ord som ”livslång”, ”hela livet” eller ”allas rätt att vara med” som det uttrycks i värdegrunden, bör idrottsrörelsen fundera på hur den kan förändra kurvan. En utmaning inom det strategiska området livslång idrott är hur SF och dess föreningar kan skapa verksamhet som är än mer attraktiv för tonåringar, vuxna och äldre samtidigt som idrottsrörelsen fortsatt vill behålla den höga nivån av barn som idrottare.

Med ambitionen att vara en rörelse för livslång idrott, behöver det traditionella synsättet där idrottsrörelsen kan illustreras som en pyramid med en bred bas som utgör barn- och ungdomsidrotten och en spetsig topp i form av elitidrotten, förändras. Barn- och ungdomsidrotten har enligt detta synsätt haft som slutmål att utveckla elitidrottare, vilket medför en naturlig utslagning längs vägen till toppen. Av samtal, diskussioner och remissvar inom strategiarbetet dras slutsatsen att detta synsätt inte längre är det idrottsrörelsen som helhet står för. Det finns numera en vilja att beskriva idrottsrörelsen

som en rektangel där såväl barn, unga, vuxna och äldre ska ha möjlighet att idrotta i en förening under hela livet på sina egna villkor oavsett ålder och ambitionsnivå.

Idén med sammanhållna idrotten finns kvar med koppling mellan bredd och elit men kompletteras med synen att idrottsrörelsen ska utveckla verksamhet för människor under hela livet. Pyramiden i den nedre bilden på nästa sida, finns enligt detta synsätt inuti rektangeln och ambitionen är att flytta den streckade linjen i rektangeln i den stora pilens riktning så att fler som ägnar sig åt bredd och motionsidrott gör det inom idrottsrörelsen.

Figur 4. Bilden beskriver en förflyttning från att traditionellt likna idrottsrörelsen vid en pyramid med en bred bas av barn- och ungdomar och en spetsig topp som utgör elitidrotten, till att se idrottsrörelsen som formen av en rektangel där såväl barn, unga, vuxna och äldre ska ha möjlighet att idrotta i en förening under hela livet. Pyramiden finns enligt det nya synsättet inuti rektangeln och ambitionen är att flytta den streckade linjen i rektangeln i den stora pilens riktning så fler idrottar inom idrottsrörelsen.

Idrottsrörelsens övergripande mål inom livslång idrott är:

Svensk idrott ska vidareutveckla verksamheten så att *barn, unga, vuxna och äldre* väljer att idrotta i förening under hela livet.

Svensk idrott ska nå fler idrottsliga framgångar internationellt

Detta innebär att:

Svensk idrott ska ha en attraktiv verksamhet där barn, unga, vuxna och äldre kan och vill träna och tävla under hela livet. Idrottsrörelsen vill ha en fortsatt hög rekrytering av barn och vi vill att ungdomar stannar längre inom föreningsidrotten oavsett om de vill motionera eller tävla på elitnivå. Vi vill flytta den streckade linjen i ovanstående figur i pilens riktning så att fler blir engagerade inom idrottsrörelsen. Ledorden är: så många som möjligt, så länge som möjligt i en så bra verksamhet som möjligt.

För att uppnå detta behöver föreningsmiljön vara utvecklande och glädjefylld. Alla oavsett bakgrund, sociala eller ekonomiska förutsättningar, ska känna gemenskap i föreningen. Barn- och ungdomsidrotten ska bedrivas i enlighet med Idrotten vill. För att fler ska vilja vara med behöver idrottsrörelsen också utveckla nya tränings- och tävlingsformer som efterfrågas och tillgången till anläggningar behöver öka. Detta sammantaget ger goda förutsättningar för att fler kommer att idrotta i föreningar i framtiden på såväl, barn- ungdoms- motionsnivå och detta leder också till en elitidrott i världsklass.

Elitidrotten är en liten men viktig och engagerande del av svensk idrott. Med utgångspunkt i en sammanhållen idrott binds elitidrotten ihop med såväl barn- som ungdoms- och breddinriktad idrott. Ingen föds till elitidrottare utan utvecklingen och vägen dit startar redan från de tidiga kontakterna med föreningsverksamheten där en inspirerande och engagerande miljö skapad av kompetenta ledare och tränare lägger den grund som så småningom kan resultera i internationella topprestationer. Att stärka svensk idrotts internationella konkurrenskraft är en investering i all idrott. Det skapar förebilder och inspirerar till fortsatt idrottande, under hela livet.

Strategiskt område: Idrottens värdegrund är vår styrka

Idrottsrörelsens gemensamma värdegrund antogs av RF-stämman 2009. Den manifesteras i fyra kärnvärden:

Glädje och gemenskap Demokrati och delaktighet

Allas rätt att vara med Rent spel

Tidigt i strategiprocessen konstaterades att värdegrunden är en av idrottsrörelsens största styrkor. Riksidrottsforum och remissvaren tydliggjorde också att detta är ett viktigt område att arbeta med och värdegrunden behöver ständigt kommuniceras både inom rörelsen och utåt. Att vara tydlig med värderingarna och att leva och leda enligt dem gör att idrottsrörelsen får en bra verksamhet och en framgångsrik idrott på alla nivåer. Omvärldsanalysen pekar också på att människor idag oftare engagerar sig hos organisationer som är tydliga med vad de står för. Idrottsrörelsens varumärke utåt blir alltså starkare genom att synliggöra och leva efter värdegrunden.

Om däremot någon inte lever upp till värdegrunden försvagas idrottsrörelsens anseende som helhet och förtroendet naggas i kanten. Det kan handla om träningsmetoder där barn far illa, utslagning, kränkningar, doping, matchfixing eller huliganism. Effekten är inte enbart att medlemmar inom rörelsen drabbas utan också att det blir svårare att argumentera för idrottsrörelsens goda effekter gentemot bidragsgivare och sponsorer. Samtliga förbund har därför ansvar att arbeta med de gemensamma värderingarna, att kommunicera dem och att agera när någon avviker från värdegrunden.

Idrottsrörelsens övergripande mål inom idrottens värdegrund är:

Alla lever och leder enligt Svensk idrotts värdegrund.

Detta innebär att:

Glädje, gemenskap, demokrati, delaktighet, allas rätt att vara med och rent spel genomsyrar Svensk idrott. Värdegrunden ska vara integrerad i den dagliga verksamheten samt i ledarutbildning och föreningsutveckling så att det värderingsbaserade ledarskapet blir en självklarhet. Det gör att idrottsrörelsen får en bättre verksamhet och att Svensk idrotts varumärke stärks. Idrottsrörelsen ska utveckla metoder och förhållningssätt hur vi agerar när någon inte bedriver verksamhet i enlighet med värdegrunden.

Strategiskt område: Idrott i förening

Det strategiska området idrott i förening är det som har bringat flest synpunkter i remissvaren. Svaren pekar också i något olika riktning samtidigt som samtliga förbund som har svarat anser att det är ett viktigt strategiskt område att arbeta vidare med.

I remissunderlaget formulerades området som *Föreningen som navet i idrottsrörelsen*, Ett antal förbund framhåller att det är viktigt att betona att det är föreningen som är grunden i rörelsen, medan några tycker att engagemanget och aktiviteterna är det viktiga, inte medlemskapet. Flera svar pekar på att idrottsrörelsen ska vara öppen för samverkan med andra aktörer. Några vill tydliggöra bodelning mellan förening/företag och diskutera förhållningssätt till privata aktörer.

Det är också tydligt att olika förbund definierar idrottsrörelsen på olika sätt. Därför finns i början av detta förslag, en definition av idrottsrörelsen. I kapitlet om en förnyad verksamhetsidé finns ett resonemang om föreningslogiken jämfört med marknadslogiken, samverkan med andra aktörer och vad som utgör idrottsrörelsens särart.

Det finns utifrån diskussioner och remissvar en samsyn om att möjligheten att engagera sig i och att organisera en förening behöver förenklas och anpassas efter den moderna människans livssituation.

Strategidokumentet baseras på att idrottsföreningen också i framtiden utgör grundstrukturen för den samlade idrottsrörelsen och är en förutsättning för den omfattande verksamheten. Det är engagemanget hos medlemmarna i som skapar aktiviteterna och utvecklar framtidens idrott. De ideella ledarna är helt avgörande i den

dagliga idrottsverksamheten. Idrottsrörelsen ska samverka med andra aktörer i olika former men nyckeln till att vara med i föreningen och också kunna påverka den, är medlemskapet. Denna uppbyggnad är en del av idrottsrörelsens särart.

Idrottsrörelsen behöver stärka engagemanget i föreningar, göra idrottsföreningarna öppnare och flexibla för att attrahera en mångfald av människor utifrån sina egna villkor. Idrottsrörelsen behöver föra en fortsatt diskussion kring idrottsrörelsens särart, samverka med andra aktörer och synen på föreningen och medlemskapet i framtiden.

Idrottsrörelsens övergripande mål inom idrott i förening är:

Svensk idrott ska vidareutvecklas, samverka med andra aktörer och ge goda möjligheter att idrotta i förening.

Detta innebär att:

Svensk idrott behöver utveckla möjligheten att engagera sig inom föreningsidrotten i flexibla former. Förutsättningarna för att engagera sig i en förening som ledare behöver kartläggas och förenklas utifrån dagens krav och villkor. Föreningskunskapen behöver stärkas och en fortsatt diskussion om medlemskapet, idrottsrörelsens särart och samverka med andra aktörer behöver föras.

Strategiskt område: Idrotten gör Sverige starkare

Den självständiga idrottsrörelsen har ett egenvärde i sig och effekterna av verksamheten blir samhällsnytta eftersom föreningsidrotten bidrar till att människor mår bra såväl fysiskt som psykiskt. Det är inte bara den fysiska aktiviteten som är positiv i sig, utan föreningen, laget eller träningsgruppen i sin form, bidrar till möten i vardagen över gränser. Deltagarna känner gemenskap och får ett socialt sammanhang.

Effekten av föreningsidrott blir indirekt minskade sjukvårdskostnader, minskad kriminalitet, ökad integration och förbättrade skolresultat. Genom att arbeta mot ovanstående övergripande mål, stärks dessa effekter och så också idrottsrörelsens position som en kraft i samhället. Svensk idrott blir på så sätt en ännu starkare samhällsaktör och får större möjlighet att påverka för goda förutsättningar och resurser.

I remissunderlaget formulerades detta fjärde område som *Idrottsrörelsens gör Sverige starkare – vår position som samhällsbyggare ska stärkas*. De allra flesta förbund som svarat står bakom detta och understryker att det är viktigt att kommunicera idrottsrörelsens samhällsnytta och påverka för ökade resurser för idrottsrörelsen. Flera framhåller att RF ska ansvara för detta område. Några förbund är tveksamma till begreppet samhällsbyggare.

Idrottsrörelsen ska ta en större plats i det offentliga samtalet och kommunicera idrottens egenvärde och samhällsnyttan som en effekt av verksamheten. RF och DF företräder den samlade idrotten i dialog med stat, kommun och landsting. Men för att på ett trovärdigt sätt kunna argumentera för idrottens självständighet, ökade resurser och förbättrade förutsättningar är det avgörande att idrottsrörelsen bedriver verksamheten i enlighet med den gemensamma värdegrunden och i linje med de gemensamma målen. Det är viktigt att möjliggöra för fler att vara med oavsett förutsättningar, bakgrund och livsvillkor. Detta stärker idrottsrörelsens möjlighet att påverka.

Idrottsrörelsens övergripande mål inom idrottsrörelsen gör Sverige starkare är:

Idrottsrörelsen är en ännu starkare samhällsaktör

Detta innebär att:

Svensk idrott ska utvecklas inom de ovanstående strategiska områdena och effekten av ett lyckat förändringsarbete blir att idrottsrörelsen kommer att vara en ännu starkare samhällsaktör än vad den är idag. Det är viktigt att göra politiker och andra beslutsfattare medvetna om den samhällsnytta som idrottsrörelsen bidrar till genom att kommunicera idrottens ekonomiska och sociala roll i samhället samt vad föreningsidrotten betyder för hälsan hos befolkningen och som en mötesplats för integration. Idrottsrörelsen behöver utveckla metoder för att stärka den gemensamma påverkanskraften för att få rimliga resurser och goda förutsättningar för verksamheten.

Ny struktur för grund- och styrdokument

Under processen har vikten av att förtydliga och förenkla såväl verksamhetsidé som verksamhet lyfts. Då behöver också grund- och styrdokumenterna för idrottsrörelsen vara enkla att följa och ha en sammanhängande struktur. I remissunderlaget föreslås att Idrottsrörelsens idéprogram *Idrotten vill* arbetas om och delas upp i tre delar: *Idrotten är*, *Idrotten vill* och *Idrotten ska*. En övervägande del av SF som svarat på remissen ställer sig bakom detta.

Idrotten är, ska innehålla RF:s stadgar, visionen, verksamhetsidén och definitionerna av vad idrott är enligt idrottsrörelsen. Dessa delar är de grundläggande fundamenten för idrottsrörelsen och ska, även om de ska levandehållas och underhållas, förslagsvis inte förändras i snabbare takt än i cykler om var tredje eller var fjärde RF-stämman. Helt enkelt vara en plattform att utgå ifrån under längre tid.

Idrotten vill, ska innehålla riktningen som idrottsrörelsen ska ta de närmaste åren. Riktlinjer och policys bör också finnas i denna del. *Idrotten vill* böra ha en lite högre förändringstakt än de grundläggande fundamenten, men ändå kunna ha en långsiktighet som pekar ut en riktning.

Idrotten ska, ska innehålla verksamhetsinriktning med ekonomisk plan och som varje stämmoperiod riktar in sig på. Dessa delar är i hög grad föränderliga och i behov av kontinuerlig utveckling.

Tre delar – en helhet

Fortsatt arbete med strategi för Svensk idrotts framtid

I idrottsrörelsens verksamhetsinriktning 2016-2017 tas de första stegen mot de övergripande målen 2025. Där bryts de övergripande målen ned i långsiktiga mål som RF-stämman beslutar om. Verksamhetsinriktningen ger styrelsen ledning för att styra, leda och prioritera verksamheten för RF och SISU Idrottsutbildarna de två nästkommande åren. Eftersom de övergripande målen är idrottsrörelsens gemensamma mål har också SF ett indirekt ansvar att leda sina respektive förbund gentemot dessa.

En strategisk plan för att arbeta mot de övergripande målen 2025, ska tas fram till RF-stämman 2017. Denna plan kommer bland annat innehålla förslag på förändrade arbetssätt och stödsystem. En analys av det nuvarande bidragssystemets effekter kommer också att göras.

Bilaga till Strategidokumentet

Framtidens idrottsrörelse – nio trender som påverkar.

I inledningsfasen av idrottsrörelsens strategiarbete 2013, gavs United Minds i uppdrag att undersöka vilka trender och drivkrafter som troligen kommer att påverka idrottsrörelsen i framtiden. United Minds har identifierat nio trender som bedöms särskilt relevanta för idrottsrörelsen de kommande tio åren.

1. Hälsa – ett holistiskt hälsoperspektiv

En av framtidens största utmaningar är folkhälsan i världen. Det allmänna välbefinnandet hotas av att faktiska sjukdomar orsakade av vår livsstil ökar. Stress, sömnbrist och övervikt är några av de utmaningar som vi redan ser och som påverkar samhället och individen. Orsaken bakom är bland annat en förändrad arbetsmarknad, ökade sociala klyftor och en åldrande befolkning.

Mycket tyder på att de traditionella välfärdssystemen kommer att ha svårt att ta hand om de nya utmaningar och krav på ett mer hälsosamt liv. Samtidigt ökar även viljan och intresset för den egna hälsan och det egna välmåendet hos allt fler människor. Ansvar för vård och omsorg ligger allt mer på individen och möjligheterna ökar att självständigt kunna hålla reda på sin egen hälsa och utvecklingen av denna. Hos dessa genomsyrar tanken på sin egen hälsa allt vad de gör i livet, från fysisk aktivitet till mat och fritid.

Det är ett bredare perspektiv på sin egen hälsa som slår igenom allt mer och som kan beskrivas som en *holistisk* syn på sin egen hälsa. Ett ökat och bredare perspektiv på hälsa ger framtidens idrottsrörelse stora möjligheter genom det ökade intresset för att ta hand om sig själv och utveckla sin fysiska och mentala hälsa. Samtidigt innebär perspektivet en förskjutning i de aktivas fokus från tävling till välmående.

Som en reaktion på den ständiga uppkopplingen, den digitala världen och den teknologiska utvecklingen finns även en stark trend inom hälsa att gå tillbaka till det som upplevs som mer naturligt och enkelt. Det gäller såväl mat som träning – exempelvis löpning, cross fit eller i aktiviteter där man tränar enbart med sin egen kropp. Allt fler appar och produkter finns som gör det möjligt att följa sig själv och sin hälsa ur en rad perspektiv.

2. Ett samhälle med större skillnader

Sveriges befolkning blir mer heterogen ur flera olika perspektiv. Det finns flera förklaringar till det. Globaliseringen har bidragit till att vi flyttar, reser och hämtar influenser från olika delar av världen. Digitaliseringen har inneburit att vi har ökade möjligheter att utveckla våra individuella intressen och särarter.

Ett mer heterogent samhälle ger både positiva och mer omvända effekter. Vi får ett öppnare och mer blandat samhälle, människor ges möjligheter att utveckla egna lösningar och söka sina egna intressen. Vi får möjlighet att skapa och entreprenörskap premieras i större utsträckning.

Utmaningarna med ett mer heterogent samhälle är betydande. Olika typer av ekonomiska svårigheter orsakade av t ex sjukdom, arbetslöshet eller skilsmässor bidrar till att klyftorna mellan de som har det allra bäst och de som har det allra sämst i samhället växer. Andra bidragande orsaker till ett mer heterogent samhälle är Sveriges snabba urbaniseringstakt som innebär att förutsättningarna ser väldigt olika ut i olika delar av landet samt att andelen svenska medborgare som inte är födda i Sverige har ökat.

Framtidens idrottsrörelse måste förhålla sig till det faktum att Sverige inte är ett lika homogent land längre som när idrottsrörelsen växte fram. Vikten av inkludering både värderingsmässigt och i praktiken ökar, att inkludera genom att visa vem man är till för.

3. De nya pensionärerna – stödtrupp eller nya aktiva?

Vi har en åldrande befolkning i Sverige, och samma utveckling sker i stora delar av världen. Andelen äldre ökar medan den del av befolkningen som är i arbetsför ålder minskar, vilket innebär nya ekonomiska utmaningar. Samtidigt blir de äldre allt friskare och allt mer aktiva.

De nya ofta yngre pensionärerna är en resursstark och tekniskt uppkopplad grupp som gärna lägger pengar på nöjen, resor och skräddarsydda upplevelser – så länge de inte tilltalas som ”seniorer” med särskilda behov.

Gruppen pensionärer blir dessutom allt mer heterogen i takt med att vi håller oss friska och aktiva längre, och därmed ofta har en helt annan livsstil vid 65 än vid 85. För framtidens idrottsrörelse innebär det en helt ny grupp aktiva, men med höga krav och allt mer varierande behov och önskemål. Givetvis spelar också ekonomi och livssituation i övrigt in också här, där de som kan har möjligheter inom många områden medan de med mindre ekonomiska eller andra förutsättningar inte är med.

Synen på åldrande förändras. Få pensionärer (bara en av tjugo) vill fortsätta heltidsarbete efter 65 – men många kan tänka sig en ”jobby”, det vill säga en kombination av hobby och arbete. Både för aktivering och för att dryga ut pensionen.

Föreningar enbart bestående av äldre. Jobby”-pensionärerna är en stor potentiell tillgång med mycket tid och stor erfarenhet, inte minst i olika roller i föreningen. Det är en grupp som är van att ta plats, som gillar att vara med och driva och som sådan är de förstas resurs att ta hand om. Men de kan också bli en bromskloss för inkludering av andra grupper om de innehar för många ledande positioner.

4. Den vinnande vägen

När svenska folket får ranka vilka egenskaper de tycker är mest attraktiva hos en person hamnar traditionellt ”kvinnliga”¹ egenskaper som ansvarsfull, empatisk och omtänksam i topp.

I takt med att traditionellt kvinnliga egenskaper värderas högre än traditionellt manliga ställs stereotypa uppfattningar om män och kvinnor på ända. Verkligheten blir mer komplex än tidigare och gamla sätt att se på ”män” och ”kvinnor” blir otillräckliga. Det

¹ Detta är medvetet en generaliserad bild av de egenskaper som traditionellt benämnts och betraktats som kvinnliga.

ställer krav på oss alla att hitta nya sätt att navigera för att hitta den vinnande vägen; en väg där både män och kvinnor kan inkluderas på samma villkor och med samma möjligheter.

Att inte hantera, arbeta med och tydligt ta ställning för jämställdhet blir allt mer problematiskt när medvetenheten om frågorna bara ökar. Företag och organisationer som inte agerar riskerar att bli sedda som hopplöst bakåtsträvande – och slutligen kanske till och med bli irrelevanta – i den nya samhällsordningen. För idrottsrörelsen finns stora möjligheter om man lyckas ta tillvara på värderingsförändringarna och lika stora risker om man låter bli.

Att vara en god förälder har blivit allt mer statusfyllt. Det ställer ökade krav på föräldrarna att vara närvarande, men också ökade krav på barnens aktiviteter.

5. Samhällsengagemang

Kraven och intresset för samhällsengagemang ökar både från konsumenter/medborgares perspektiv och från företagsperspektiv. Hållbarhet och samhällsansvar är inte längre en del av att upprätthålla fasaden. Idag är det en självklar del av verksamheten och även en affärsdrivande del av denna. Från medborgarnas perspektiv förväntas företag och organisationer ta en större roll i samhället och visa vad de bidrar med till helheten.

Framtidens idrottsrörelse bör kunna utnyttja sina grundvärderingar och ta en större och aktivare roll i samhället. För att lyckas behöver rörelsen dock tydligare ta ställning och visa vad idrotten faktiskt tillför till samhället. Detta är inte längre en självklarhet.

Att visa på vilken samhällsnytta man bidrar till blir allt viktigare. Här har idrottsrörelsen under många år arbetat med att lyfta just idrottens samhällsnytta, dvs det mervärde idrottsrörelsen bidrar med. Men även det politiska landskapet förändras som också medför att förståelsen och kunskapen om idrottsrörelsens bidrag till samhället inte längre är lika självklart som tidigare.²

Viljan att göra gott ökar. Liksom det finns en ökad kravställning på företag och organisationer att göra gott för samhället finns det en vilja hos enskilda att bidra. Det finns också en ökad förväntan på företag och organisationer att ta ställning politiskt i de frågor som är aktuella i samhällsdebatten.

6. Den skapande ekonomin

I ett samhälle som allt mer byggs av idéer och innovation vittrar murarna mellan företagets produktion och människornas konsumtion sönder. Människor nöjer sig inte längre med att vara passiva konsumenter eller medlemmar. De vill bli aktiva medskapare av framtiden. Och ges de inte möjligheten, skapar de sina egna lösningar utanför systemet.

Ny teknik har gett oss helt nya möjligheter att kommunicera med andra som delar våra intressen, att utbyta information och kunskap med varandra, och att samarbeta på en rad olika sätt. Internet öppnar nya forum för att skapa och dela med sig av det man brinner för – och framväxten av den så kallade ”maker-rörelsen” visar att allt fler gärna tar vara på möjligheterna.

² Se avsnitt om ett nytt politiskt landskap.

Längtan efter flexibla, skräddarsydda lösningar som är anpassade efter den egna livsstilen tilltalar dessutom den stressade nutidsmänniskan särskilt mycket. Om idrottsrörelsen kan skapa plattformar för deltagande på människors egna villkor finns stora möjligheter till utveckling. Människor sätter ett högre (känslomässigt) värde i saker som de själva varit med och skapat eller byggt.

Bjud in till medskapande och låt människor vara med och bestämma sin egen utveckling. Flexibilitet och deltagande på egna villkor är även ledorden för en rad nya träningsformer som dyker upp vid sidan om föreningslivet och de privata gymmen, exempelvis Rundaymonday.

7. Stamsamhället

Samhället individualiseras inte, det tribaliseras. Idag och i framtiden tillhör vi alla olika globala, lokala och personliga stammar som formar våra värderingar och konsumtionsmönster. Det blir viktigt att höra till något, att ha något sammanhang. Stammarna utgörs av personer med liknande värderingar, intressen, mediekonsumtion osv. som ger oss känslan av att bo i en liten by samtidigt som vi kan ta del av det moderna storstadslivet eller att finna en global gemenskap med likasinnade på andra platser. I takt med detta ser vi också att ursprung och den faktiska platsens värde ökar i värde.

Bidragande till denna utveckling är globaliseringen, urbaniseringen och digitaliseringen som gör det möjligt för oss att interagera och socialisera med människor över hela jordklotet. Oavsett hur smala intressen man har går det att hitta likasinnade och den tekniska utvecklingen med bl a ständig uppkoppling gör att avstånd inte längre är lika begränsande.

Framtidens idrottsrörelse måste förhålla sig till att människor ersätter gamla gemenskaper med nya som är mer nischade, mer lokalt identifierade och värderingsmässigt mer besläktade. Det är nödvändigt för idrottsrörelsen att möjliggöra nya typer av engagemangsformer. Samtidigt ser vi att vikten av lokal identitet växer. Framförallt sker detta i storstadsområden vilket gett upphov till uttrycket och framväxten av ”urbana byar”.

8. Lekmännen blir färre och färre – snart borta?

Alla kan vara och vill vara en expert idag. Förväntan på att alltid kunna få tillgång till de bästa produkterna och de bästa tjänsterna ökar. I takt med att vi ”professionaliserar” oss själva ställer vi allt högre krav även på andra. Vi förväntar oss allt mer professionellt (i meningen hög kvalitet) bemötande. Gränsdragningen mellan oss och proffsen (t ex professionella idrottsmän/kvinnor) håller på att suddas ut och vi kommer att se det som självklart att vi ska ha tillgång till samma kunskap, metoder och produkter.

Teknisk utveckling, digitalisering och globalisering – inte minst i form av tillgång till ett allt större utbud av produkter och tjänster – har i kombination med det ökade välståndet i Sverige bidragit till att det skett en ökad professionalisering³. Den har i sin tur spridit sig till våra privatliv och påverkar hur vi lever våra liv.

Utmaningen för framtidens idrottsrörelse är att inte vara, eller uppfattas som, amatörmässig och därmed oattraktiv när kraven på professionalitet ökar. Idrottsrörelsen

³ Med professionalisering menas kvalitet i olika verksamheter för att tillhandahålla ökade krav på ökad kvalitet.

kan behöva utveckla såväl sin egen framtoning och kommunikation, som den verksamhet man bedriver för att bättre kunna tillfredsställa människors efterfrågan och engagemang.

9. Gamification

I framtiden leker vuxna lika mycket som barn och spelmoment blir naturliga komponenter av allt vi gör. I ett samhälle präglad av distraktion och brus står inte spel och lek i vägen för oss att vara produktiva. I ett sådant samhälle är spel och lek snarare förutsättningen som gör oss produktiva.

Gamification handlar om att låna element och logik från spelvärlden för att engagera, aktivera och motivera människor, för att driva önskade beteenden och för att helt enkelt göra vardagen roligare. Stora satsningar på gamificationinspirerade koncept ses inom flera branscher och utvecklingen kommer sannolikt att fortsätta i takt med att de tekniska möjligheterna bara ökar. För idrottsrörelsen medför utvecklingen en stor potential att ta tillvara på de beståndsdelar som man redan jobbar med. Men, de måste förnyas och uppdateras.

Spel kan göra vardagssituationer roligare. Spel och lek används även för att bygga engagemang och mobilisera stora grupper av människor. Spellogik används också för att förändra människors beteende till det bättre. ”Förvandla några vardagsminuter till ett spännande träningsäventyr” – det lockar appen Teemo med. Med den kan användaren bestiga Mount Everest eller vandra längs med Inka-leden – direkt från trottoaren, eller varför inte i trapporna på jobbet. Nya ”idrottsevenemang” ökar. E-sporten växer och utmanar nu på riktigt traditionella idrottssändningar.

Förslag till ny verksamhetsidé Ändring av 1 kap. RF:s stadgar

RF:s stadgar – Nuvarande lydelse	RF:s stadgar – Föreslagen lydelse
Idrottens verksamhetsidé <i>Idrott är</i> fysisk aktivitet som vi utför för att kunna ha roligt, må bra och prestera mera. <i>Idrott består av</i> träning och lek, tävling och uppvisning. <i>Idrotten ger</i> fysisk, psykisk, social och kulturell utveckling. <i>Vi organiserar vår idrott</i> i självständiga föreningar och förbund som tillsammans utgör en fri och frivillig folkrörelse förenad i Riksidrottsförbundet. <i>Vi delar in vår idrott</i> efter ålder och ambitionsnivå. Med barnidrott avser vi i allmänhet idrott till och med tolv års ålder. Med ungdomsidrott avser vi idrott för tonåringar 13-20 år. Med vuxenidrott avser vi idrott för dem som är över 20 år. I barnidrotten leker vi och ger barnen tillfälle att pröva på olika idrotter. Att ge barnen möjlighet till allsidig idrottsutveckling är normgivande för verksamheten. Tävling är en del av leken och ska alltid ske på barnens villkor. I ungdomsidrotten och vuxenidrotten skiljer vi på breddidrott och elitinriktad idrott. I den elitinriktade idrotten är prestationsförbättring och goda tävlingsresultat vägledande. I breddidrotten är hälsa, trivsel och välbefinnande normgivande, även om prestation och tävlingsresultat ofta tjänar som sporre. <i>Vi är en samlad idrottsrörelse</i> som verkar för samma vision och värdegrund, den genomsyrar alla förbund och föreningar, såväl bredd som elit. Vi värnar om den svenska idrottsrörelsens tradition där elit- och breddverksamhet sker i nära samverkan, som ger	Idrottens verksamhetsidé Vi bedriver idrott i föreningar för att ha roligt, må bra och utvecklas under hela livet. Definitioner och konstateranden: <i>Idrott är</i> fysisk aktivitet som vi utför för att kunna ha roligt, må bra och prestera mera. <i>Idrott består av</i> träning och lek, tävling och uppvisning. <i>Idrotten ger</i> fysisk, psykisk, social och kulturell utveckling. <i>Vi organiserar vår idrott</i> i självständiga föreningar och förbund som tillsammans utgör en fri och frivillig folkrörelse förenad i Riksidrottsförbundet. <i>Vi delar in vår idrott</i> efter ålder och ambitionsnivå. Med barnidrott avser vi i allmänhet idrott till och med tolv års ålder. Med ungdomsidrott avser vi idrott för tonåringar 13-20 år. Med vuxenidrott avser vi idrott för dem som är över 20 år. I barnidrotten leker vi och ger barnen tillfälle att pröva på olika idrotter. Att ge barnen möjlighet till allsidig idrottsutveckling är normgivande för verksamheten. Tävling är en del av leken och ska alltid ske på barnens villkor. I ungdomsidrotten och vuxenidrotten skiljer vi på breddidrott och elitinriktad idrott. I den elitinriktade idrotten är prestationsförbättring och goda tävlingsresultat vägledande. I breddidrotten är hälsa, trivsel och välbefinnande normgivande, även om prestation och tävlingsresultat ofta tjänar som sporre. <i>Vi är en samlad idrottsrörelse</i> som verkar för samma vision och värdegrund, den genomsyrar alla förbund och föreningar, såväl bredd som elit. Vi värnar om den svenska idrottsrörelsens tradition där elit- och breddverksamhet sker i nära samverkan, som ger

inspiration, utveckling och livskraft. Inom idrottsrörelsen respekterar alla förbund och föreningar, såväl elit som bredd, varandras roller och verksamhetsvillkor. <i>Idrotten följer</i> FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och FN:s internationella konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.	inspiration, utveckling och livskraft. Inom idrottsrörelsen respekterar alla förbund och föreningar, såväl elit som bredd, varandras roller och verksamhetsvillkor. <i>Idrotten följer</i> FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och FN:s internationella konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.